

Justyna Flotyńska - Znaczenie aktywności fizycznej w inicjowaniu i podtrzymaniu częściowej klinicznej remisji u osób z nowo rozpoznaną cukrzycą typu 1

Wstęp: Bardzo ważnym procesem wpływającym na przebieg cukrzycy typu 1 (CT1) jest pojawienie się i czas trwania klinicznej remisji (pCR). pCR doświadcza około 70% dorosłych z nowo rozpoznaną cukrzycą typu 1 w pierwszych 6 miesiącach od postawienia diagnozy. W zależności od zapotrzebowania na insulinę dzieli się ją na częściową i całkowitą. Większość osób z CT1 wchodzących w remisję wymaga podawania insuliny, co definiuje częściową kliniczną remisję. Z uwagi na tak duże korzyści wynikające z wystąpienia remisji istotne wydaje się znalezienie czynników, które mają na to zjawisko pozytywny wpływ. Scharakteryzowanych jest wiele czynników promujących wystąpienie remisji i pozytywnie wpływających na przebieg choroby. Jednym z najważniejszych jest aktywność fizyczna. Obecnie uważa się, że aktywność fizyczna powinna stanowić integralną część leczenia CT1 już od momentu rozpoznania. Maksymalny pułap tlenowy (VO_2max) jest obiektywną miarą wydolności tlenowej organizmu. Aby ocenić VO_2max , należy zmierzyć pobór tlenu bezpośrednio podczas próby wysiłkowej.

Cel pracy: Celem pracy była ocena związku wydolności fizycznej osób z nowo rozpoznaną cukrzycą typu 1 a występowaniem i czasem trwania częściowej klinicznej remisji.

Hipotezy badawcze:

1: Im większa wydolność fizyczna na początku CT1, tym większa szansa na okres remisji klinicznej.

2: Im większa wydolność fizyczna na początku CT1, tym dłuższy okres remisji klinicznej

Metody:

Artykuł 1: Uczestnikom zalecono ćwiczenia 2-3 razy w tygodniu o umiarkowanej intensywności przez rok. Aktywność fizyczną oceniano za pomocą kwestionariusza wypełnianego samodzielnie podczas każdej z czterech wizyt kontrolnych. Następnie oceniono liczbę miesięcy, w których uczestnicy spełnili kryteria częściowej remisji: $HbA_{1c} < 6,5\%$, peptyd $C > 0,5$ ng/ml i dzienna dawka insuliny $< 0,3$ U/kg/dzień. Uczestników podzielono na dwie grupy: WIĘKSZY WYSIŁEK/MORE EFFORT i MNIEJSZY WYSIŁEK/LESS EFFORT, w zależności od mediany wartości aktywności fizycznej w badanej populacji.

Artykuł 2: Analizę przeprowadzono wykorzystując medyczne bazy danych: PubMed, SCOPUS oraz Web of Science. W manuskrypcie uwzględniono 37 artykułów, które ukazały się do września 2022 r. Strategia wyszukiwania obejmowała terminy odnoszące się do wydolności fizycznej, aktywności fizycznej oraz cukrzycy typu 1. Wykluczone zostały badania niepublikowane w języku angielskim oraz te, które dotyczyły osób ze zdiagnozowaną cukrzycą typu 2.

Artykuł 3: pCR oceniano za pomocą wzoru $IDAA_{1c}: A_{1c} (\%) + [4 \times \text{dawka insuliny (U/kg/d)}]$. Wynik ≤ 9 wskazuje pCR. VO_2max oceniano pomiędzy 6. a 24. miesiącem trwania cukrzycy za pomocą ergospirometru (system COSMED K5) podczas próby wysiłkowej wykonywanej na cykloergometrze (przyrostowy test wysiłkowy RAMP).

Wyniki:

Artykuł 1: Wystąpienie remisji osiągnęło istotność statystyczną po 6 miesiącach, z większą częstością w grupie MORE EFFORT (55% vs. 35% $p=0,047$). W wieloczynnikowej analizie regresji logistycznej dla wystąpienia remisji w 12. miesiącu aktywność fizyczna przed rozpoznaniem była jedyną zmienną wpływającą na wystąpienie remisji [$AOR=3,32$ (95%CI 1,25-8,80); $p=0,02$].

Artykuł 2: Najlepszym i obiektywnym wskaźnikiem wpływu aktywności fizycznej na organizm jest wydolność fizyczna (PC), która opisuje działanie układu sercowo-naczyniowego. PC jest najczęściej przedstawiana jako VO_2max . Dobrze kontrolowana metabolicznie CT1 nie jest przeciwwskazaniem do wykonania testu wysiłkowego. Według aktualnej wiedzy dostępne są różne metody oceny PC. Można wybierać bardziej dostępne, prostsze i tańsze opcje, które nie wymagają specjalistycznego sprzętu i umiejętności. Mogą także zdecydować się na zaawansowane i obiektywne badania, jak np. ergospirometria, podczas której dokonuje się bezpośredniego pomiaru VO_2max i innych parametrów krążeniowo-oddechowych.

Artykuł 3: Grupę badaną stanowiły 32 osoby dorosłe z CT1. Wykazano, że osoby z pCR mają wyższy poziom VO_2max [36,0 (33,0-41,5) vs. 30,9 (26,5-34,4) ml/min/kg, $p=0,009$]. Analiza regresji jedno- i wieloczynnikowej potwierdziła istotny związek pomiędzy VO_2max a obecnością pCR [AOR 1,26 (1,05-1,52), $p=0,015$]. Czas trwania remisji był dłuższy w grupie z wyższymi wynikami VO_2max [9 (0-12) vs. 15 (9-24) miesięcy, $p=0,043$]. Zaobserwowano dodatnią zależność pomiędzy czasem trwania cukrzycy a VO_2max ($r_s=0,484$, $p=0,005$). Wieloczynnikowa analiza regresji liniowej potwierdza istotny związek pomiędzy czasem trwania remisji a VO_2max (ml/min/kg) ($\beta=0,595$, $p=0,002$).

Wnioski: U osób dorosłych z nowo rozpoznaną cukrzycą typu 1 aktywność fizyczna przed rozpoznaniem wiąże się z częstszym występowaniem remisji. Do oceny wydolności fizycznej należy wybierać bardziej zaawansowane i obiektywne testy, m.in. krążeniowo-oddechowe badanie wysiłkowe CPET (ergospirometria), które bezpośrednio mierzy VO_2max i inne parametry krążeniowo-oddechowe. Badanie w sposób obiektywny potwierdziło, że im wyższe VO_2max , tym większa szansa na częściową kliniczną remisję w ciągu dwóch lat od rozpoznania CT1 i dłuższy czas trwania remisji.

17.05.2024 Justyna Flotyńska